

Theologische leerfabriek in Jakarta

tekst en foto's Maarten Boersema

Op de witte buitenmuur is het logo van de vorige eigenaar nog te zien; een fabrikant in namaakleer. Sinds een paar maanden heeft de fabriek in Jakarta echter een geheel andere bestemming gekregen. De gebouwen van PT Rasico Industry zijn eigendom geworden van de theologische hogeschool Setia.

De ene leerfabriek heeft plaatsgemaakt voor een andersoortige leerfabriek. Maar er is nog heel wat geld en inspanning nodig om er ook daadwerkelijk een menswaardige campus van te maken.

Setia werd in 1987 opgericht uit bezorgdheid over de toenemende vrijzinnigheid in de grote protestantse kerken aan de ene kant en over de explo-

sie van charismatische kerken aan de andere kant. Daarnaast trok men zich de toenemende ontvolking van het Indonesische platteland aan. Setia wil dan ook onder het motto "Uit de desa, voor de desa" (desa staat gelijk aan platteland) het Evangelie van Christus verkondigen tot in alle uithoeken van het land.

De school werkt met verschillende orthodoxe kerken samen om dit doel te bewerkstelligen. Behalve de school in hoofdstad Jakarta heeft Setia dependances in verschillende Indonesische provincies: West-Kalimantan, Sulawesi, Nias, Noord-Sumatra, West-Sumba en Papua.

Tot 2008 stond de hoofdvestiging van Setia in Zuid-Jakarta. Na een gewelddadige uitzetting door veelal islamitische buurtbewoners was de leiding van de school genoodzaakt op zoek te gaan naar een nieuwe vestiging. Na een zwerftocht van ruim twee jaar van noodvoorziening naar noodvoorziening (van leeg kantoorpand tot tentenkamp) heeft de school ruim een halfjaar geleden met behulp van een lening het oude fabrieksterrein van PT Rasico Industry

in het noordwesten van Jakarta gekocht.

"Graha Yesurun" ("ontmoetingsplaats van Gods geliefde") staat er op de gevel van de fabriek. Dat is maar goed ook, anders zou je niet snel denken dat het hier om een theologische hogeschool gaat.

De nieuwe campus bestaat namelijk uit een kantoorgebouw plus enkele grote fabriekshallen. Het kantoorgebouw doet dienst als werkkamers voor de staf van de school en heeft enkele ruimtes die in gebruik zijn als klaslokaal. Het probleem van deze nieuwe vestiging vormt dan ook niet zozeer dit kantoorgebouw. Het probleem zijn de leegstaande en vervallen fabriekshallen. In deze hallen moeten in de toekomst leslokalen, honderden internaatkamers en een aula verrijzen.

Zo ver is het echter nog lang niet. In de fabriekshal met toekomstige internaatkamers staat een bestuurslid van de hogeschool. Met een laserpen schetst hij de toekomstige kamers. Vooralsnog is er echter alleen nog maar een grote, verlaten fabriekshal te zien met troosteloze gaten in het dak.

Een prachtig decor voor een misdaadserie, maar nog lang geen menswaardig onderkomen voor studenten.

Het mannelijke deel van de studenten woont echter al wel op het terrein. In het achterste gebouw op het terrein heeft men met triplex platen een soort slaapzalen gemaakt, twee bakken met water in een bijgebouw doen dienst als washok. Elke avond rollen de studenten hun matras uit om er te slapen. Vaak liggen ze er overdag echter ook, maar dan om op het beton hun huiswerk te maken.

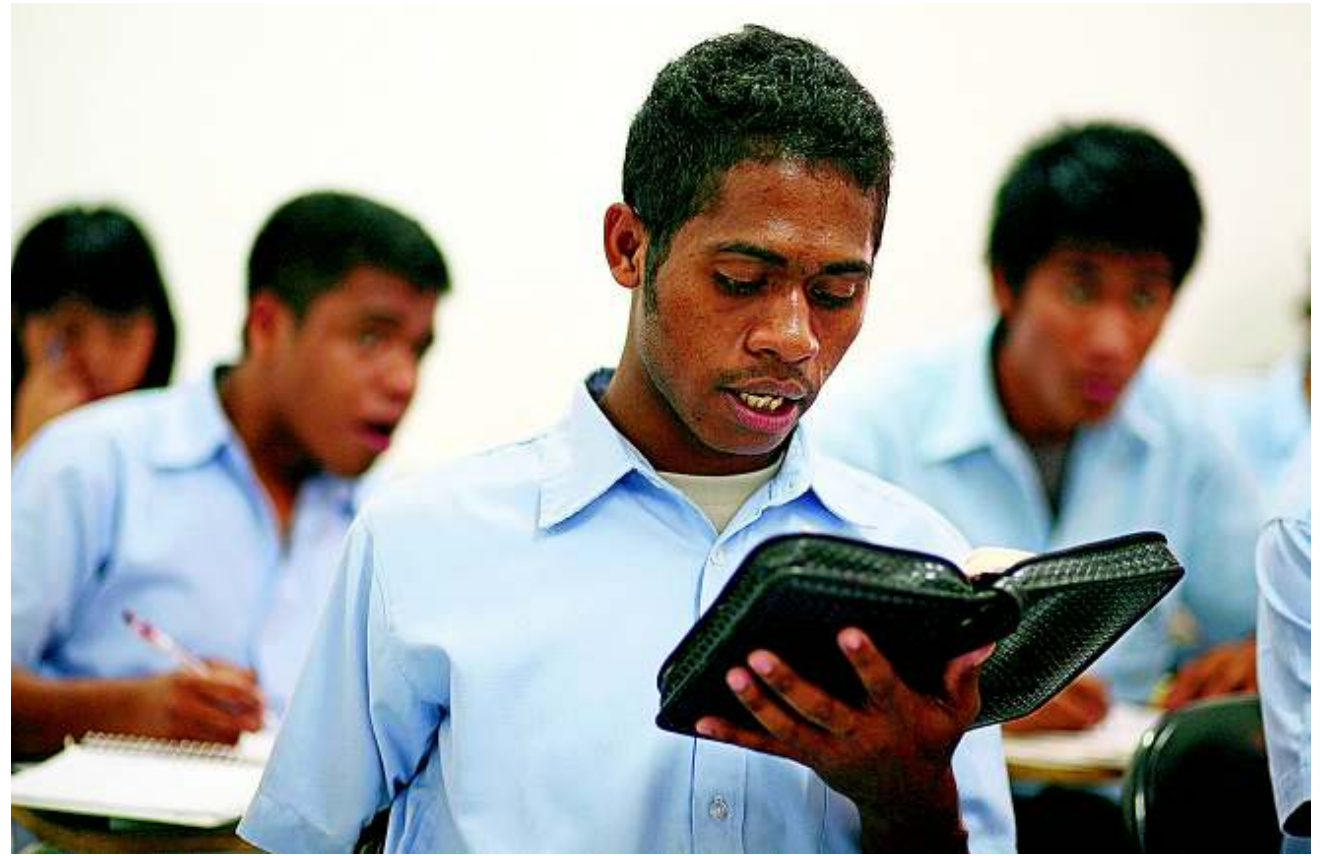
In alles wat ze doen lijken ze de naam van hun school echter eer aan te doen. Ze zijn trouw (Setia) aan hun God en geen klacht komt er over hun lippen. Dat geldt trouwens ook voor het vrouwelijke deel van de studenten, die elke ochtend vanuit een paar kilometer verderop gelegen internaat naar de campus komt. Wanneer de toiletten gereed zijn, hopen zij ook naar het terrein te verhuizen. Tot die tijd reizen ze echter elke ochtend trouw van het internaat naar de fabriek om daar te leren over God.

Theologische hogeschool Setia is gehuisvest in een oud fabriekspand. In de vervallen fabriekshallen moeten leslokalen en internaatkamers komen.

Studenten van theologische hogeschool Setia in Jakarta in de tijdelijke aula van het gebouw.

Studenten van Setia.

„Studenten studeren op het beton, maar geen klacht komt er over hun lippen”

„Dankbaar dat ik hier mag studeren”

Yohana komt uit Kahayan Hilir, Midden-Kalimantan (Borneo). Net als Yohanes zit ze in het derde semester van de theologieopleiding. „Ik ben dankbaar, omdat ik dankzij Gods genade aan Setia kan studeren.”

Yohana komt uit een arm gezin. De mogelijkheden om te gaan studeren waren voor haar dan ook beperkt. Door gesprekken met een oud-student van Setia kwam ze echter op het spoor van de school in Jakarta en besloot ze uiteindelijk daar naartoe te gaan.

Doordat Setia het onderwijs onder bepaalde voorwaarden gratis aanbiedt, is het voor Yohana mogelijk om in Jakarta studeren. Yohana beseft echter ook dat de situatie waarin Setia verkeert allesbehalve rooskleurig is. „Setia worstelt met de afbetaling van het gebouw en het geld voor de renovatie is ook nog lang niet rond. Het is problematisch. Maar dat zal er echter niet voor zorgen dat ik terugkom op mijn beslissing om God te volgen en aan Setia te studeren.”

„Ik begreep het Evangelie helemaal niet”

Yohanes Ate is afkomstig uit Weekombak, in het zuidwesten van Sumba. Hij is momenteel bezig met het derde semester van de theologieopleiding. „De reden dat ik naar Setia ben gekomen, is dat ik een dienaar van God wil worden. Op die manier wil ik mensen in moeilijk bereikbare dorpen met het heilig Evangelie van Christus bekendmaken. Ik wil de 'achter-

gestelde mens' dienen.” Yohanes vertelt dat hij op Setia pas echt is gaan begrijpen dat God hem wil maken tot Zijn dienaar. „Ik begreep het Evangelie daarvoor helemaal niet, ook al was ik in naam christen.” De situatie waarin hij op Setia terecht is gekomen is totaal verschillend van de verwachtingen die hij van tevoren had. Maar dat heeft er ook mee te maken

dat hij vanuit West-Sumba, het platteland, naar Jakarta, een wereldstad met miljoenen inwoners, is verhuisd. „Aan het gebouw moet nog wel veel gebeuren. Er is veel geld nodig voor de renovatie. Er moeten namelijk een nieuwe campus en een nieuw gebedshuis komen. Toch ben ik blij om hier te zijn en ik hoop dat God Zijn kinderen hier zal blijven bijstaan.”

Indonesische kerkgangers als vaste hotelgasten

tekst Ab Jansen

Terwijl moslimradicalen in Indonesië met de botte bij christenen het leven zuur maken, proberen Indonesische zendelingen op hun beurt moslims te winnen voor het Evangelie. De Nederlandse ds. Hekman uit Jakarta leidt hen op. „Alles draait om het krijgen van vertrouwen en vriendschap.”

Dominee Willem Hekman (Stadskanaal, 1935), is sinds 1960 als zending actief in Indonesië. Inmiddels runt hij er zes Bijbelscholen, verspreid over verschillende delen van het land: in Medan (Noord-Sumatra), Tangean (Banten), Sosok (West-Kalimantan), Wonogiri (Midden-Java) Ambon (Molukken) en Nabire (Papua). De scholen worden bezocht door ruim 400 studenten. Hekman heeft zijn werk ondergebracht in de stichting Bible Missionary and Work Training Centre (BMW).

Dat het steeds lastiger wordt om als christen in Indonesië te leven, kan Hekman zeker beamen. Grote boosdoeners zijn volgens hem leden van het Forum for the Defence of Islam, een fundamentalistische moslimorganisatie die burgers opjut om zich tegen christenen in hun buurt te keren. „Leden gaan systematisch huiskerken langs om te vragen of ze wel een bouwvergunning voor een kerk hebben. Nou, die hebben ze vaak niet omdat de leden samenkomen in een huis.” Hekman vertelt dat zogenaamde ruko's populair zijn als kerkgebouwtje: een soort winkel met bovenwoning (ruma betekent huis; toko is winkel).

Of radicale moslims gaan bij de burens van zo'n huiskerkje langs en pressen die om een bezwaarschrift in te dienen. Vaak met succes. „De politie kijkt toe en doet veelal niets als vervolgens zo'n kerkje wordt leeggehaald of bezoekers worden bedreigd. Die hopen altijd maar dat het tumult weer overdrijft.” En dat gebeurt meestal ook: de christenen vertrekken vaak naar elders. Zaaltes in hotels zijn populair als alternatief. „De

meeste hotels in Jakarta huisvesten wel twee of drie gemeenten.”

Toch typeert Hekman de gemiddelde Indonesiër nog altijd als „heel toegankelijk.” Niet onbelangrijk als je studenten opleidt tot zending. Dat laat onverlet dat Hekman zijn studenten tact bijbrengt bij het benaderen van moslims. Alles draait om het opbouwen van vertrouwen en vriendschap, zegt hij.

Zijn jongens gaan bij zendingswerk stevast eerst de huizen langs, stellen zich voor aan de bewoners en vragen of ze voor hen mogen bidden wanneer er ziekte heerst in een gezin, of als er sprake is van werkloosheid. „Dat werkt, meestal zijn ze welkom.” Pas na drie, vier maanden komt voorzichtig het verzoek of ze iets van een Bijbelkring in hun huis mogen organiseren.

Overigens is Hekmans opleiding praktisch van aard. Tijdens het vierjarige studieprogramma verblijven de studenten op de campus. 's Ochtends wordt er gestudeerd, 's middags werken de studenten in de tuin van de school, bedoeld om die financieel zo veel mogelijk zelfstandig te

laten zijn. In de weekenden gaan de jongens naar naburige kerkelijke gemeenten om er hand-en-spandiensten te verlenen. Hekmans partnerkerken zijn voornamelijk charismatische gemeenten: pinkster- en baptistenkerken en doopsgezinden.

Het zijn juist deze charismatische groepen die niet uitblinken in tact jegens moslims, waarvoor Hekman zo pleit. Volgens hem zijn het wel de meest behoeftige gemeenten omdat ze overal in het land, tot diep in de binnenlanden, opduiken en wel wat steun van zijn studenten kunnen gebruiken. Tegenover het lawaai dat ze vaak maken –tot ergernis van veel moslims– staat volgens hem dan ook hun persoonlijke uitstraling, en dát maakt hen weer aantrekkelijk.

De politie kijkt toe en doet meestal niets